

Historisk kalender 2009
for Rittedal og Hakadal

Kirken utvendig

Den eldste delen av Hakadal kirke er bygget i begynnelsen av 1600-årene. Kirkens 400 års jubileum blir feiret sommeren 2009. Det opprinnelige skipet og koret er den østligste delen av bygningen (lengst til høyre). Skipet ble påbygd vestover med et høyere og bredere tilbygg på 1700-tallet. Da fikk kirken også en takrytter til klokkene. I 1849 ble tårnet bygget. Kirken er bygd av tømmer, som er panelt. Kirken ble tjæret i om lag 250 år. Siden har den vært hvitmalt. Kirken var i privat eie fra 1720 til en gang i 1850-årene. Da kjøpte kommunen kirken. Kirken ble restaurert i 1956 under Arnstein Arnebergs ledelse. På samme tomt, eller rett i nærheten, sto det tidligere en sognekirke fra middelalderen, innviet til St. Laurentius. Den ble nedlagt på 1500-tallet.

Kirkens interior

Bildet er fra forrige århundreskifte. Interiøret den gangen er litt annerledes enn i dag: Den gangen var maleriet av Maria med barnet montert inn i altertavlen. Nå henger det på nordveggen, og vi har fått restaurert den gamle altertavlen, skåret på 1700-tallet av Johan Jørgen Schram, med Kristus på korset. En stor vedovn står framme i skipet til venstre. Den er nå borte. Tavlen med salmenummer henger over åpningen i koret; i dag er den plassert til venstre for koråpningen. Benkene den gangen hadde sveifet vange med rundet bekroning. Nå er vangene rette, med dører og smijernsbeslag.

Prestene 1841 - 1910

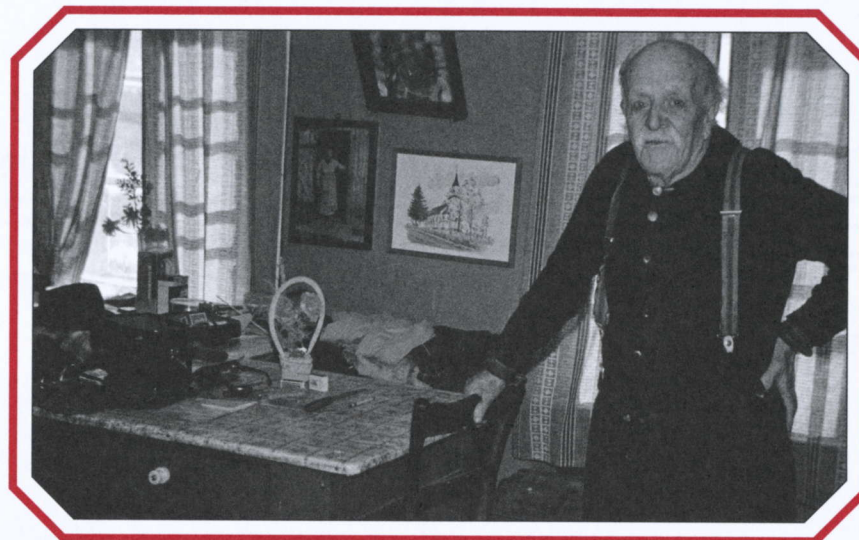
Helt til høyre Matias Sigwardt som satt i embetet fra 1841 til 1856. Han var en drivende kraft bak opprettelsen av de første, faste skolene og folkeboksamlingen; han ble valgt til ordfører flere ganger. Lengst til venstre hans etterfølger Johan Iversen (1856-77). I hans tid ble den gamle steinkirken fra middelalderen revet og den nye Nittedal kirke bygget. Nærmest han Otto Ottesen (1877-83). Så nederst til høyre Johan Michael Lund (1883-97). Øverst i midten: Ludvig Foltmar som var sogneprest i årene 1897-1910.

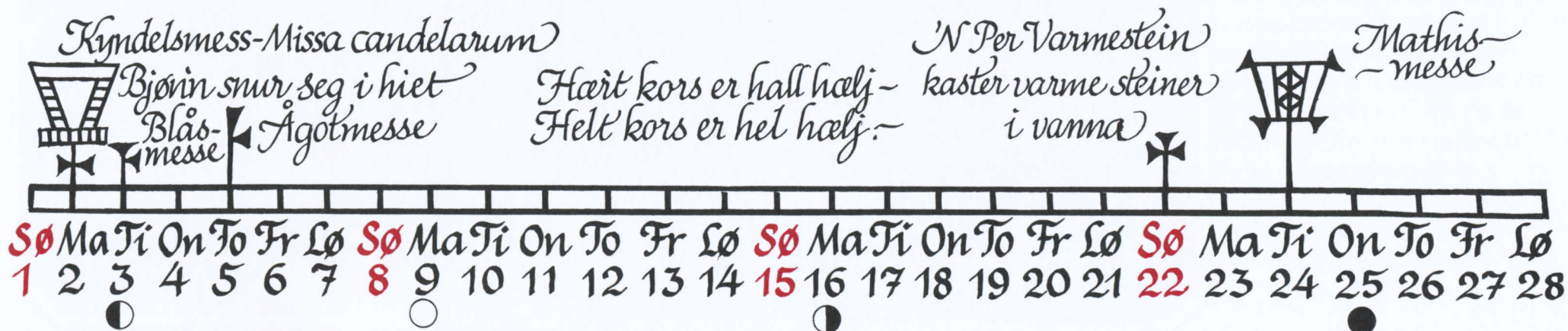
JANUAR 2009

Skytta

Mange plasser heter Skytta, eks. Gul-Skytta, Nord-Skytta, Mellom-Skytta, Sør-Skytta. Noen ligger på Slattum grunn, andre på Ås grunn. Bildet viser Skytta, uten tilnavn, som ble solgt fra Ås i 1855. Stedet ligger på nordsida av Skyttaveien

som er en del av den gamle veien over Bjøråsen. Eiendommen Åsheim ble tidlig skilt ut fra Skytta, og i dag bygges Åsheimgrenda ut. Slik er området totalt forandret fra den tida da Isak bodde i Skytta. Isak Jensen, eller Isak Skytta som er navnet som ble brukt, var født her i 1892, og her levde han hele sitt liv. Han døde i 1975. Bildet viser Isak som gammel mann. Legg merke til det typiske stueinteriøret.

FEBRUAR 2009

Lauritz Bergendahl og Marius Eriksen

Skikongen Lauritz Bergendahl (1882-1964) og alpinestet Marius Eriksen på Varingskollen da alpinanlegget ble bygget i 1962. Bergendahl drev skiskole. Eriksen ble spurt til råds om alpinanlegget. Bergendahl dominerte norsk og internasjonal skisport i årene 1909 til 1915, særlig i langrenn, men også i kombinert og hopp. Han konkurrerte for Sørkedalen Idrettslag, men bodde i seinere år i Hakadal. Eriksen var på alpinlandslaget som 17-åring i 1939, og tok flere NM-titler i slalåm etter krigen. Han er eldre bror av den olympiske mesteren Stein Eriksen. Marius Eriksen var jagerflyger i 332 skvadronen i England under krigen. Han ble skutt ned i 1943 og satt to år i tysk krigsfangenskap.

Bildet er utlånt av Kari Aaneby.

Sønnvind og lakdrøpp
varsler godt år!~

Gregorsmess

Gjertrudsdagen

Benediksdagen

Vårfrumesse

Marimess
om våren
Bjørn går tør
hiet

Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

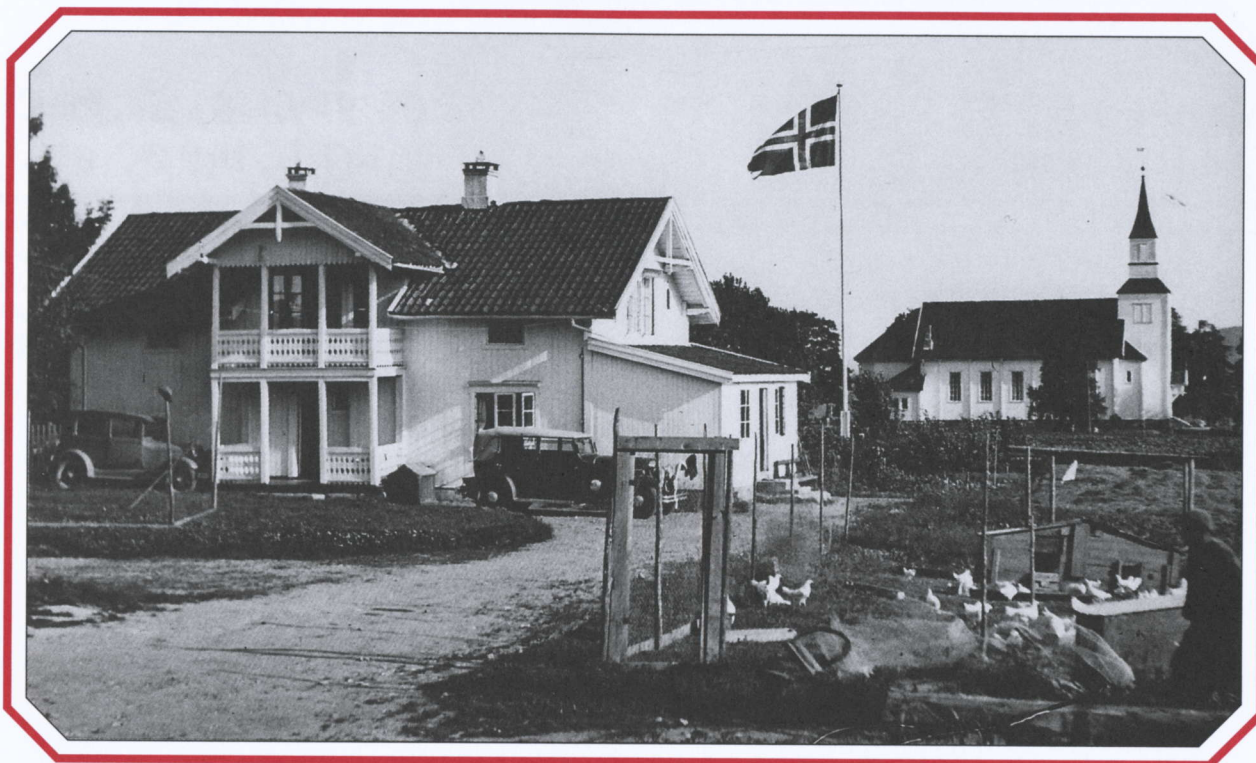
MARS 2009

Forsommerbilde fra Dal nordre

Bildet er tatt i en pinsehelig på 30-tallet. Vi ser at det er kyllinger i hønsegården. På bildet ser vi to biler, til venstre en Ford som eides av Edvald Boasson sen. Bilen til høyre er en Nash, eid av høyesterettsjustitiarius Augustson.

Gårdene fikk gjerne navn etter stedet der de lå. Dal har fått navn etter selve dalen, og det må da tolkes som at gården er den eldste i bygda. Den opprinnelige, store gården er seinere delt opp i mindre gårder.

Bildet eies av Inga og Edvald Boasson

Den fyste sommardagen er
14. april. Da skulle rømme-
grauten stå på bordet.
Fløttedag for tenestefolk

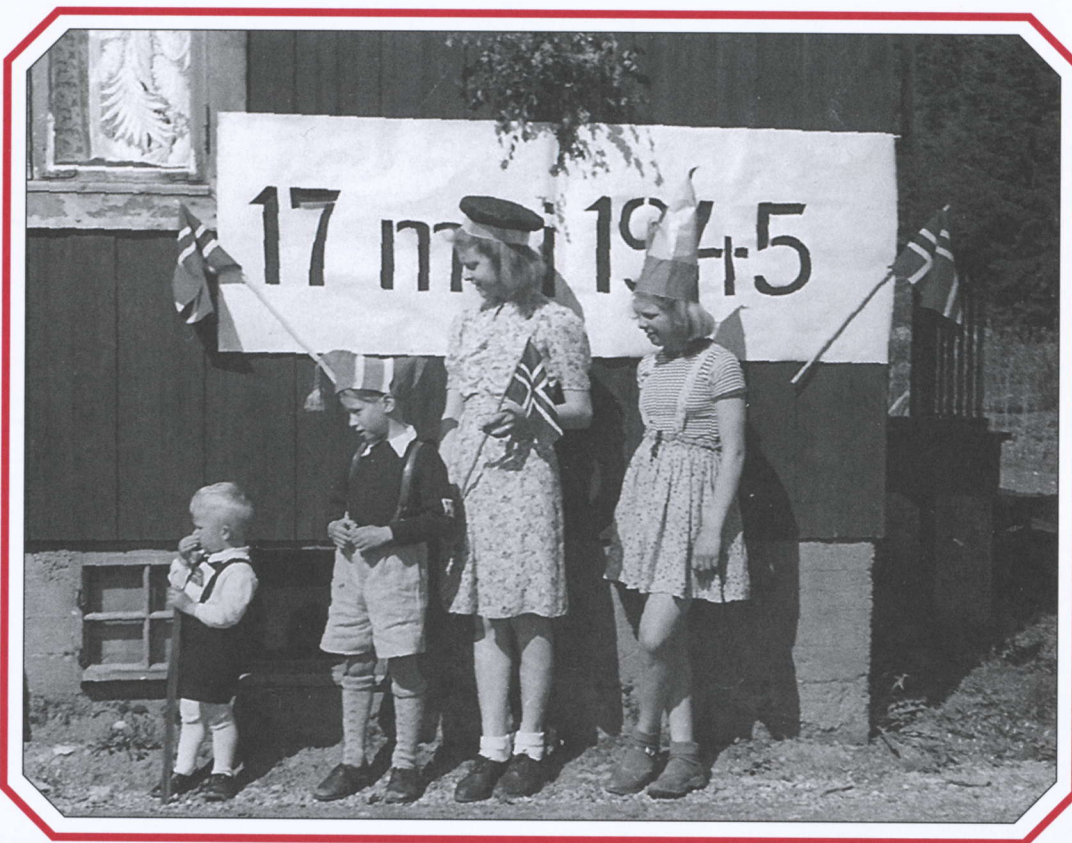

3. dag sommar
Bar bakke

St. Jørgensdag
Egg i alle reir
Markusdagen~
Den store Sangdagen

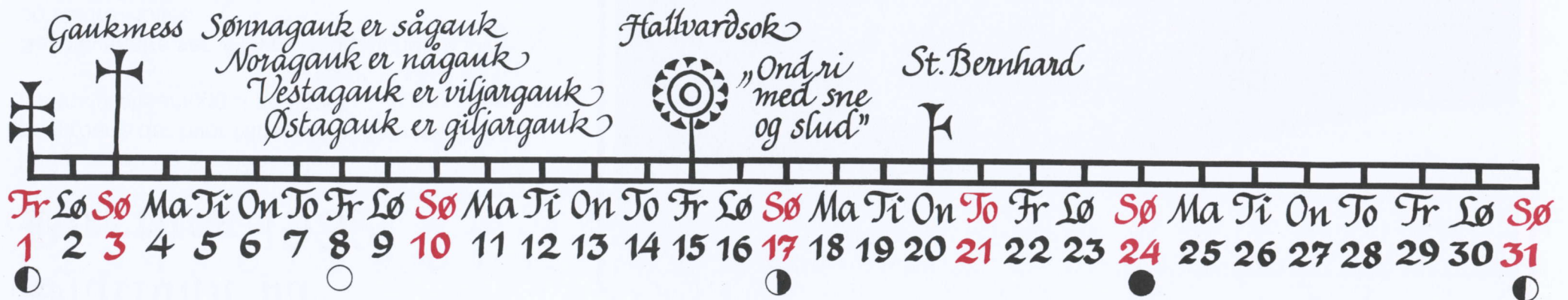
On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

17. Mai 1945

Bildet er fra feiringen av nasjonaldagen hos familien Rønning på Rotnes. Det er tatt utenfor huset Rosvold, nå Tajet 11. Fra venstre: Terje Litlehaug, født under krigen. Robert Rasmussen. Han kom fra USA rett før krigen for å besøke familien i Nittedal. Fikk ikke dratt hjem igjen før krigen var slutt. Grete Langebraaten, født Rønning i 1929. Anborg Lieungh, født Rønning i 1931.

Bildet er utlånt av Grete Langebraaten

MAI 2009

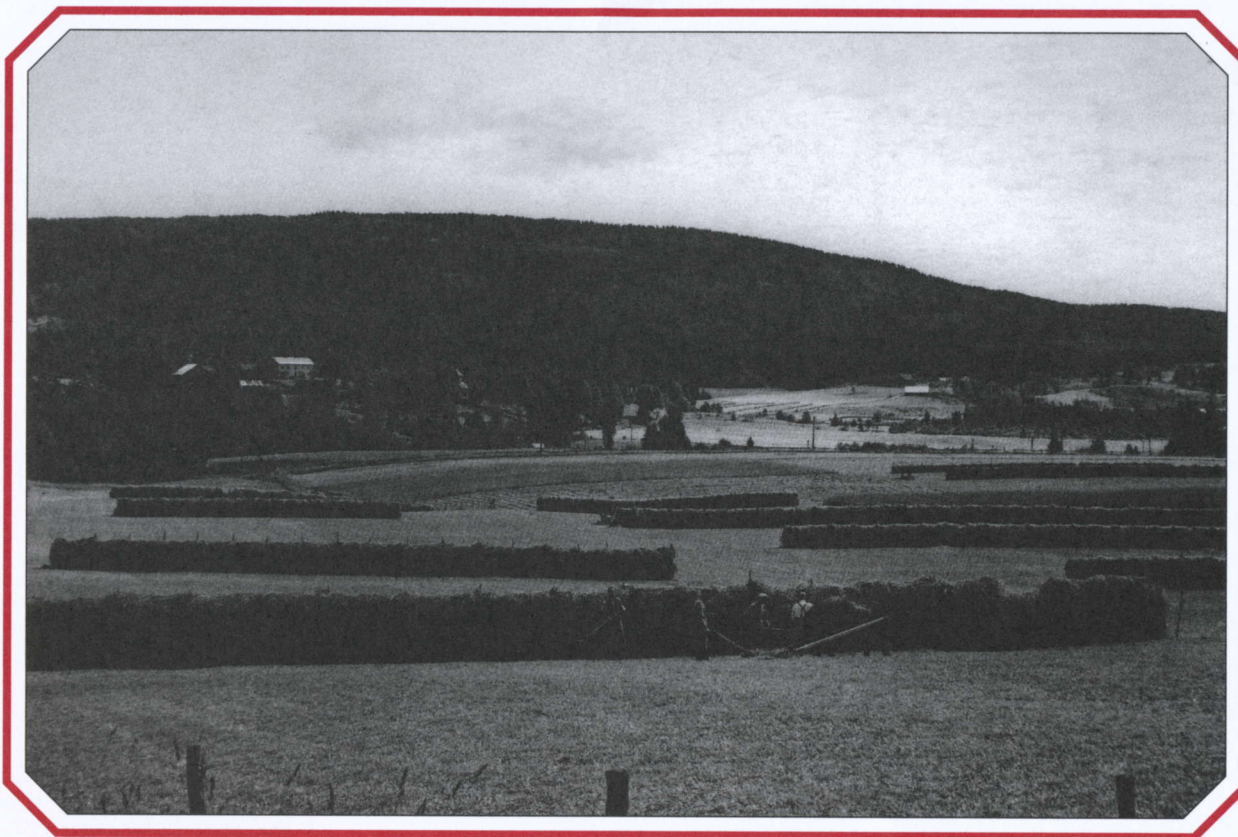
Slåttonn på Bjertnes 1952

Bildet er tatt fra Stasjonsveien, og viser slåttonn på jordene der hvor Nittedal ungdomsskole og sentralidrettsanlegget nå ligger.

Bak til venstre ser vi Øvre Haug, til høyre Øvre og Nedre Holter.

I bakgrunnen ser vi Holterkollen.

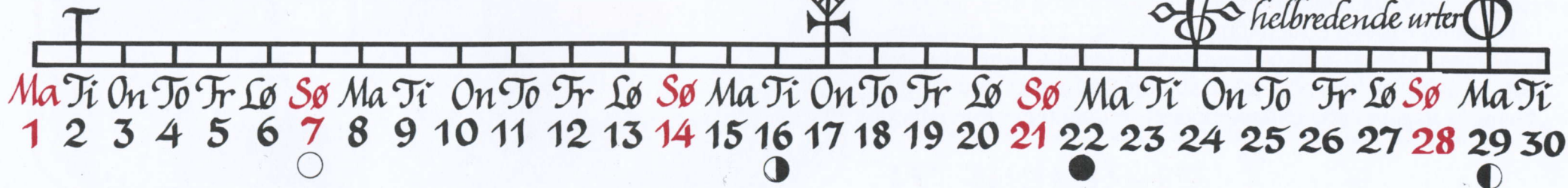
Bildet er utlånt av Astrid Jørgensen

*Skoklefallsdagen
- våronna
ska vera gjort*

*Bottolfsmess
Rotlausveka*

*Fonsof ~ St. Flans
Nå kan du
samle inn
helbredende urter*

JUNI 2009

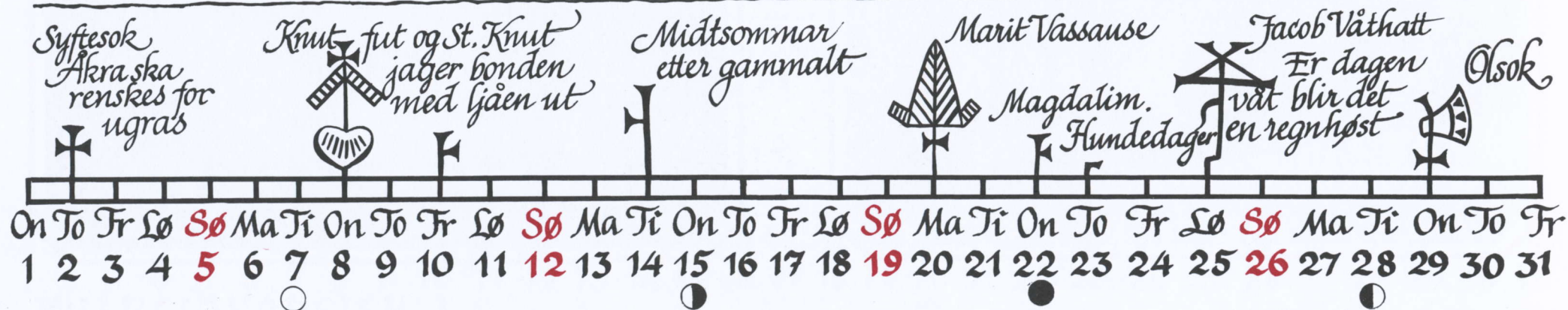

Slåttonn på Dal nordre

Bildet er fra 1938 og viser en slåttekar med to hester som drar slåmaskinen.

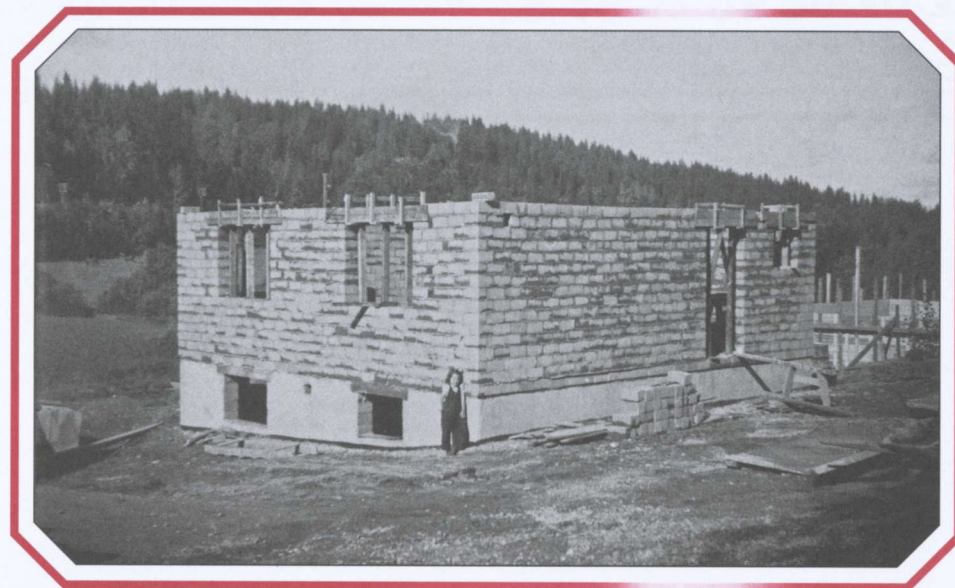
Gården ble i november 1926 kjøpt av Edvald Boasson (1893-1969). Inga og Edvald jr drev gården fra 1950 og fram til 1994. Produksjonen i Inga og Edvalds tid var smågriser, livkyllinger og egg. I 1994 overtok datteren, Bodil Boasson og hennes mann Stein Tore Madsen. I dag er det slaktekylling og islandshester i foring og avl som det drives med på gården.

Bildet eies av Inga og Edvald Boasson

JULI 2009

Birkelundveien 7

Birkelundsfeltet var det første byggefeltet i Nittedal idet eiendommen Birkelund ble utparsellert i 1949. Birkelund var opprinnelig en plass under Markerud.

Etter krigen ble Den Norske Stats Husbank opprettet for effektivt å skaffe folk tak over hodet. Banken satte strenge krav til utnyttelse, bl a skulle det i Nittedal bare gis lån til tomannsboliger. Mange ville gjerne bygge enebolig. Det kunne man få lån til i Småbruk- og bustadbanken (nå Landbruksbanken), men ventelista var lang. Det fantes et smutthull i Husbankens regler: midlertidig tomannsbolig. Det vil si at husbyggeren måtte forplikte seg til å leie ut en del av huset for en viss periode. Mange av Husbankens typetegninger ga slike muligheter.

Bildene fra familien Rasmussens husbygging viser trinn for trinn oppføring av et slikt typehus. Egenkapital i form av egne materialer og eget arbeid var avgjørende. Folk fikk flytte inn lenge før alt var ferdig, for da var det lettere å arbeide på huset om kveldene og i helgene. Det var normalt å gi ferdiggattest uten at kjelleren var ferdig f. eks.

Folket på Nedre Bjertnes ca 1904

Hans Gudbrandsen Myhrer og kona Helene Haagensdatter, fra
Negarn Dal, med sønnene Olaf, født 1902 og Haakon, født 1990.

Bildet er utlånt av Astrid Jørgensen

AUGUST 2009

Hovedbygningen på Markerud

For 200 år siden eide Collett & Søn i Christiania Markerud. De bygde ny hovedbygning i klassisistisk stil og kalte den Petersminde etter Peter Collett. Av seinere eiere må nevnes Sundt, som bygde Nitedals Tændstikfabrik 100 meter øst for hovedbygningen. Dette bildet er fra 1913. Eier da var distriktslege Hans Prydz. Bildet er tatt i forbindelse med et selskap for russen på Aars & Voss skole i Kristiania. Prydz eldste datter Inger gikk der. Hun ses til venstre i bildet. På trappa sitter tre av gjestene: (fra venstre) Niels Dahl, Ellen Schioldborg og en ukjent. Bygningen er den eneste i Nittedal som er fredet. Dagens eier, Anne Prydz Sæterdal, restaurerer nå bygningen.

Bildet er utlånt av Jon Dahl

Marimess om høsten. Nå kan du kløppe saw

Korsmesse om høsten
Loa ska være i hus

Le og grind skal stå oppe

Mathismesse om høsten

Mikkelsmess Hølj tel 1770.
Tjenestefolk ska vara fri~

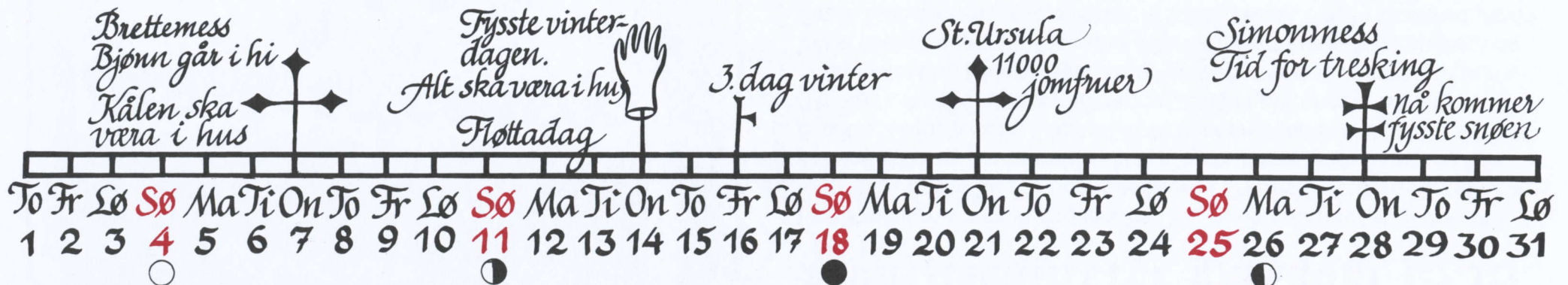
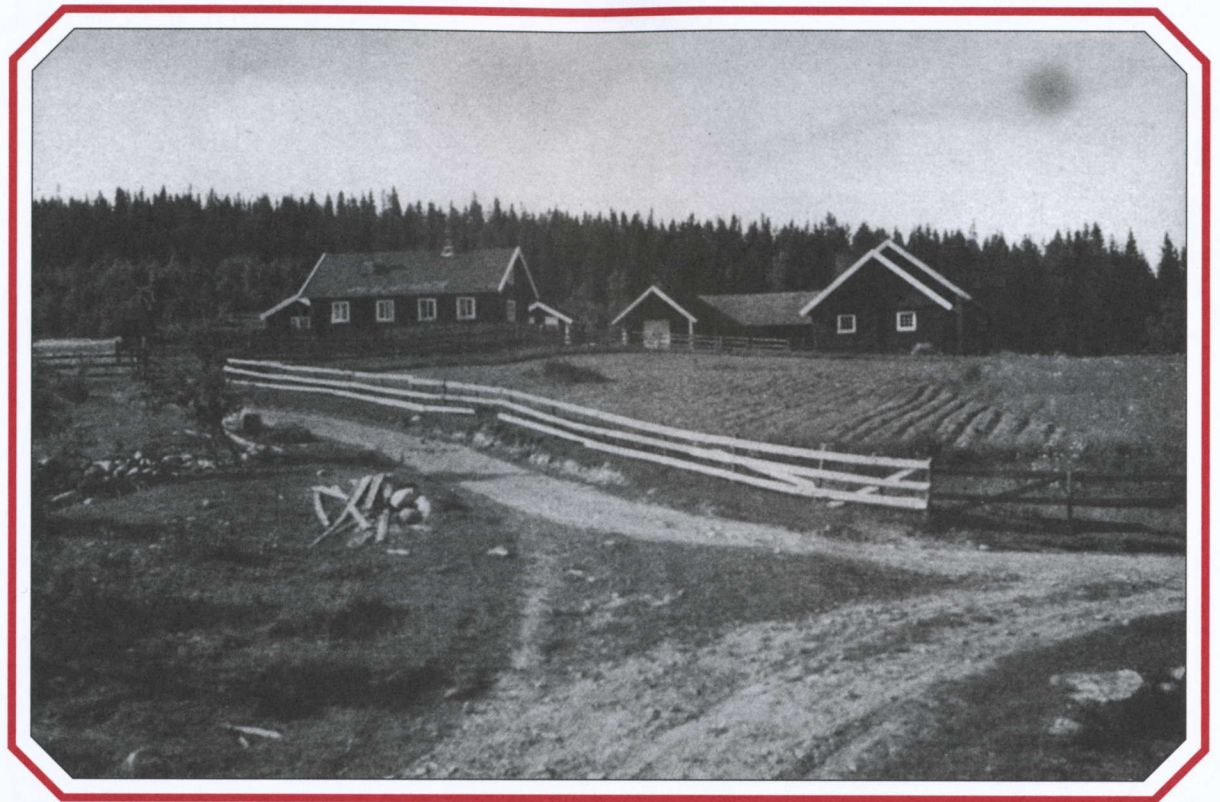

Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On	To	Fr	Lø	Sø	Ma	Ti	On							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30

SEPTEMBER 2009

Fredrikstad ved Ørfiske

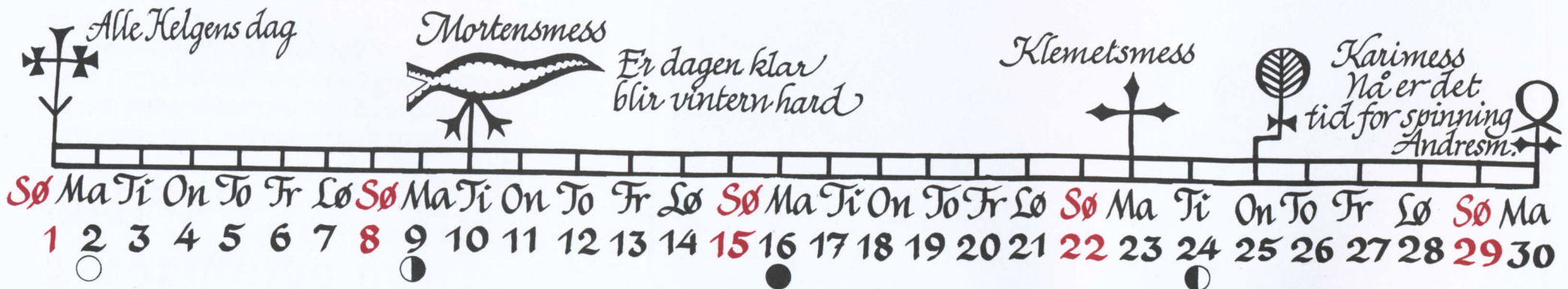
Fredrikstad var trolig opprinnelig seter for Bjertnes. For 200 år siden ble den tatt i bruk som husmannsplass. I 1827 kjøpte eieren på Verket, grev Wedel Jarlsberg, plassen og skogen vest for Ørfiske. Siden har plassen vært bosted for husmenn og andre som har arbeidet for eieren av Nordmarksgodset. Bildet er trolig tatt rett før krigen.

OKTOBER 2009

Konfirmanter i Hakadal 1959

Konfirmantene regnes fra venstre. For noen står navnet de har fått som gift, i parentes. Foran: Tove Bjerke (Tjernsli), Andreas Stub Gute, Tommy Wiborg. Andre rekke: May Olsen, Hans Lindviksmoen, Kari Fredbo, Ukjent, Karin Olestad, Britt Jansen, Randi Trehjørningen (Rustad), Anne Thoresen (Strande), Solfrid Garshovd, Else Ekra, Sissel Olestad, Bjørg Hagen, Ragnhild Johansen (Donato), Sigrunn Waal (Berg), Wenche Blaasaas (Steine), Britt Lundeby (Laugtug) og Grete Gundersen. Tredje rekke: Arild Blyverket, Fred Punderud, Arvid Karlsen, Øystein Waal, Bjørn Darmstad, Freddy Danielsen, Karin Arnesen, Jan-Erik Johansen, Aud Karin Medhaug (Tandsæther), Rolf Bergsten, Kjell Eldorhagen, Grete Engen, Rolf Holter, May Wenche Henschien (Bråstad), Kjell Kongskog, Knut Grossmann, Fred Kleven, Kåre Aaneby og Roy Syversen.

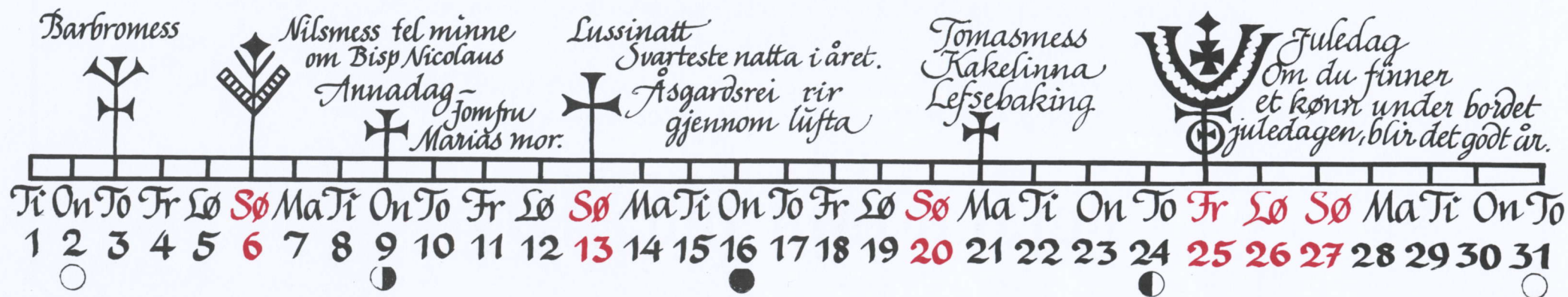
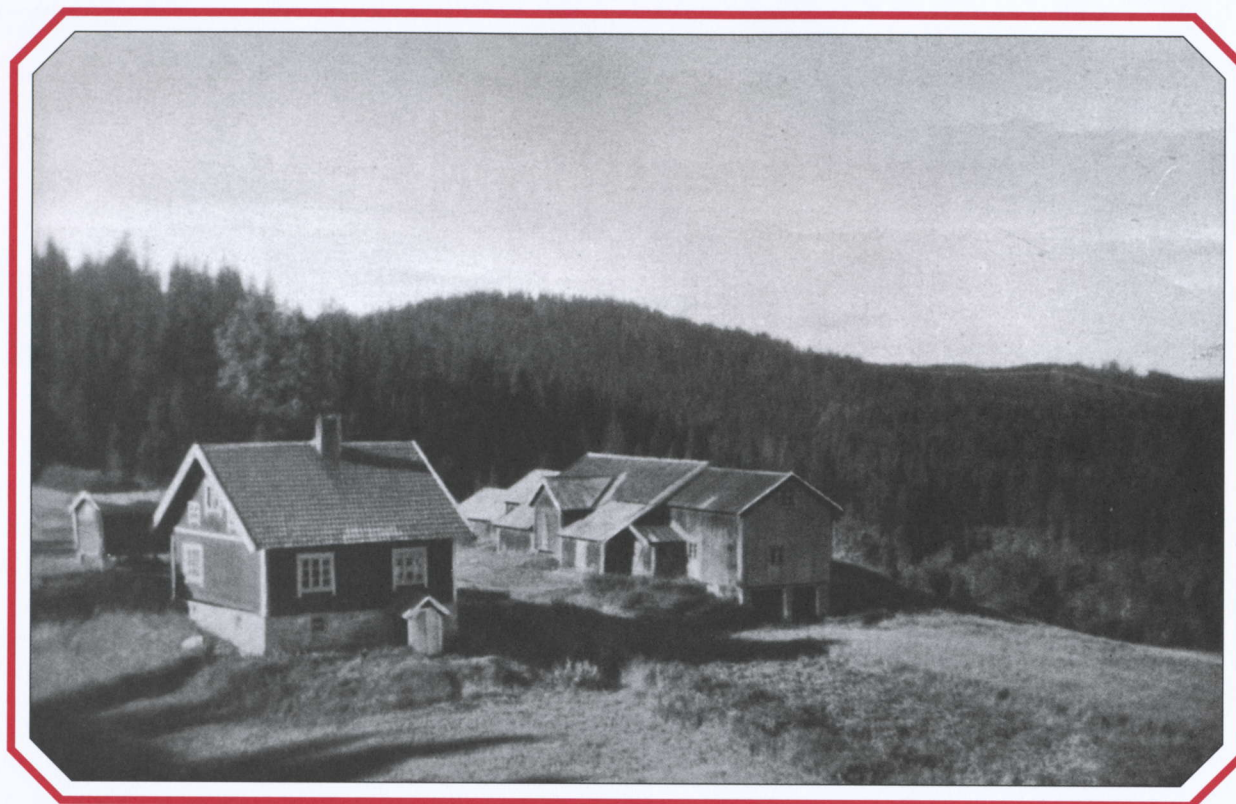

NOVEMBER 2009

Laskerud gård, sør for Orfiske

Laskerud var husmannsplass under Mo. Sagnet sier at plassen er tatt opp av en finne som het Lasken.

Den første kjente husmannen her var Erik Olsen i 1682.

DESEMBER 2009

Nittedal historielag

Kalenderen for år 2009 er den attende kalenderen Nittedal historielag har laget for bygda vår. Dette gjør vi for å imøtekomme den sterke interessen for gamle bilder, og for å ta vare på gamle minner.

Vi håper også denne vil falle i smak. Med tanke på fremtidige kalendere tar vi imot råd og kritikk, og fremfor alt nye bilder. Ta kontakt med historielagets styre, som har fungert som redaksjonskomitè. Nittedal historielag ønsker å levendegjøre og ta vare på minner fra bygdas fortid. Det gjør vi ved å arrangere foredrag, turer, kurs og utgivelse av skriftserie og kalendere som denne.

Som medlem av laget er du også med i Romerike Historielag.
Ønsker du å vite mer om bygda og bygdehistorien, er du velkommen i laget.
Kontingenten er for tiden 150,- kroner.

Medlem blir du enklest ved å ta kontakt med et av styremedlemmene, eller ved å gå inn på nettsiden vår.

Det var tre faktafeil i kommentarene til bildene på s 2 og 3 i kalenderen for 2008. Det korrekte er: At saga som blir brukt til å felle treet, er ei tomanns stokksag. At sagtømmer til Hakadals Verks sag, ble fløtet til Sagdammen. Og at sliptømmeret fra Verkets skoger på 1900-tallet ble transportert med tog til fabrikkene, før bilene overtok.

STYRET I 2008/2009 BESTÅR AV:
Tom Christophersen (leder), telefon 67 07 52 37
Jorunn Andersen, telefon 67 07 57 45 • Gunor Skøyen, telefon 95 12 55 71
Synnøve Didriksen, telefon 67 42 02 27 • Thorleif Henriksen, telefon 67 07 27 77

www.nittedal-historielag.no

Primstavene er tegnet av Kari Ruud Flem.

Trykk: Arne S. Mørk Trykkeri AS, Oslo